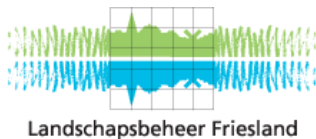


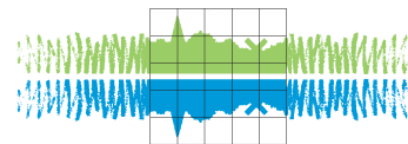
Aanvalsplan Landschap

Gerrit-Jan van Herwaarden en Theo Vogelzang

Emmen, 30 mei 2024



Het Drentse Landschap

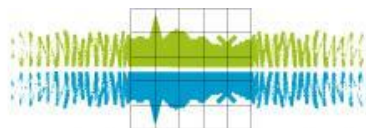


Landschapsbeheer Groningen



Natuur dichtbij

HET FLEVO LANDSCHAP



Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

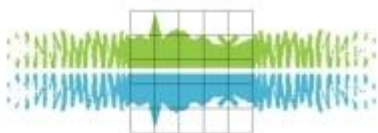


Landschap Overijssel



Zuid-Hollands Landschap

Landschap +Erfgoed Utrecht



Stichting Landschapsbeheer Zeeland



Het Zeeuwse Landschap



Brabants Landschap

natuur dichtbij huis



Het Limburgs Landschap



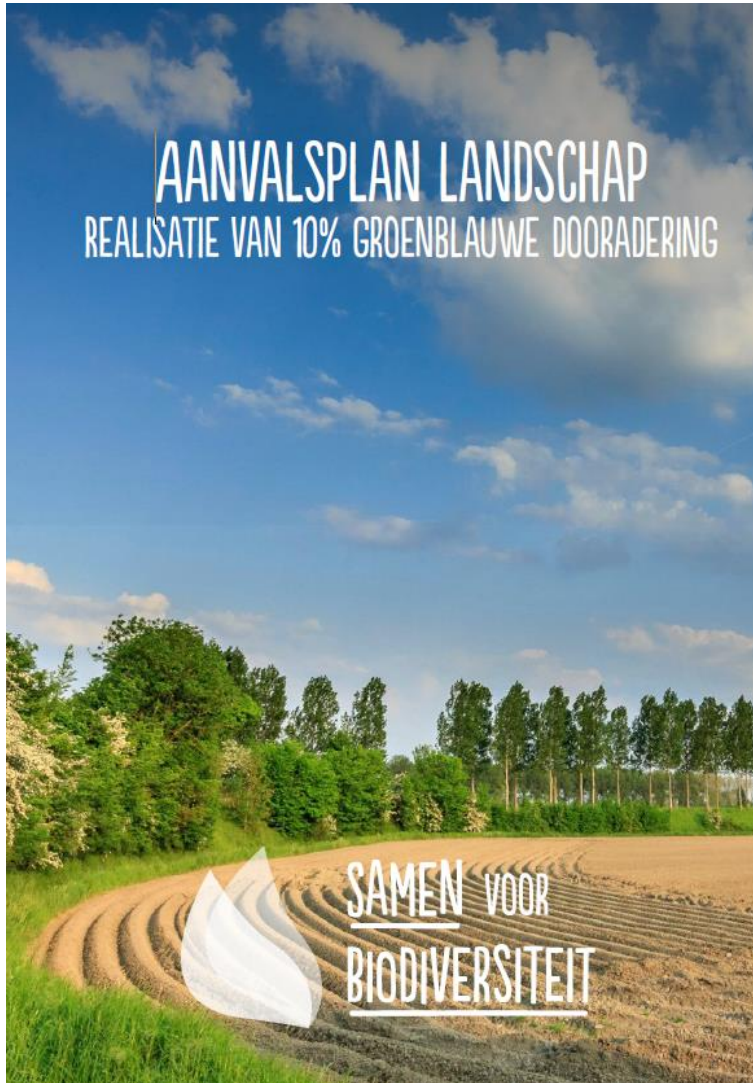
LandschappenNL

Aanvalsplan Landschap(selementen)



- Deltaplan Biodiversiteitsherstel
120 partners vanuit natuur, landbouw, milieu, bedrijfsleven
- M.m.v. ministeries LNV, BZK, OCW, Provincies, RCE

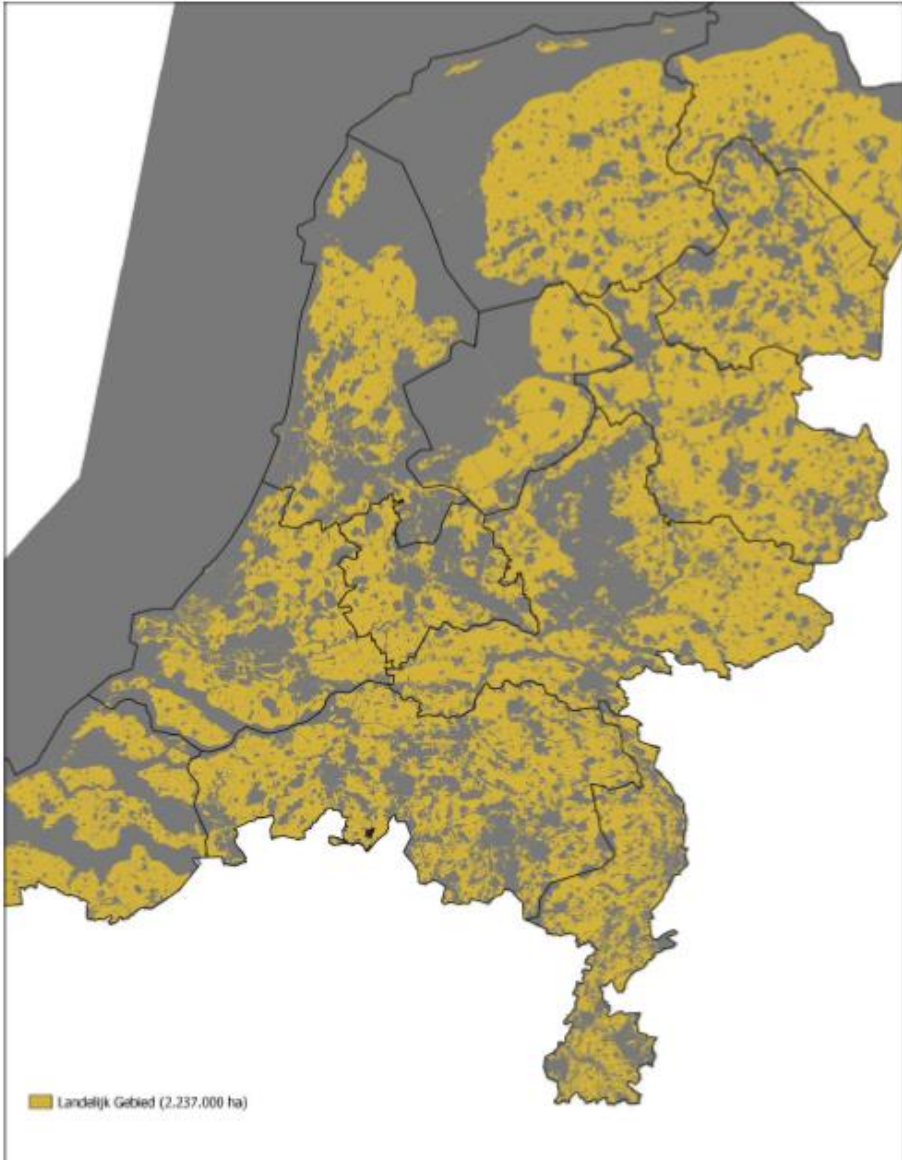
Achtergrond Aanvalsplan



- Uitnodiging minister LNV in het kader van de Bossenstrategie
- Invulling doelen voor landbouw en landgebruik uit het Klimaatakkoord
- Inspiratie Green Deal Europa

- Aanbieding Raamwerk maart 2021
- Aanbieding uitgewerkt plan september 2022
- Opname in ontwerp NPLG
- Verdere uitwerking en adviezen

Landelijk gebied



Landelijk gebied: *“grote wateren, bebouwde omgeving, beschermde natuurgebieden en gebieden met aaneengesloten bos vallen buiten de scope van het plan”*

2.237.000 ha landelijk gebied

Verlies van landschapselementen en achteruitgang soorten

VERKIEZINGEN

Acht op de tien Nederlanders maken zich zorgen over het landelijke gebied in hun woonomgeving, blijkt uit een enquête van Natuurmonumenten. Grootste bron van ongerustheid is de afname van bloemen, planten, insecten en vogels.

Grote meerderheid Nederlanders bezorgd over schraler landschap

Zorgen over het landelijk gebied
81% van de Nederlanders maakt zich zorgen over ontwikkelingen in de eigen woonomgeving

geen/wenig zorgen een beetje zorgen veel/grote zorgen

Provincie	geen/wenig zorgen (%)	een beetje zorgen (%)	veel/grote zorgen (%)
Nederland	19	51	30
Zuid-Holland	15	55	30
Noord-Holland	15	55	30
Utrecht	15	55	30
Zeeland	15	55	30
Noord-Brabant	15	55	30
Gelderland	15	55	30
Limburg	15	55	30
Groningen	15	55	30
Overijssel	15	55	30
Friesland	15	55	30
Drenthe	15	55	30
Flevoland	15	55	30

©STROUW L&P | BRON: NATUURMONUMENTEN

Joop Bouma
REDACTIE DUURZAAMHEID & NATUUR

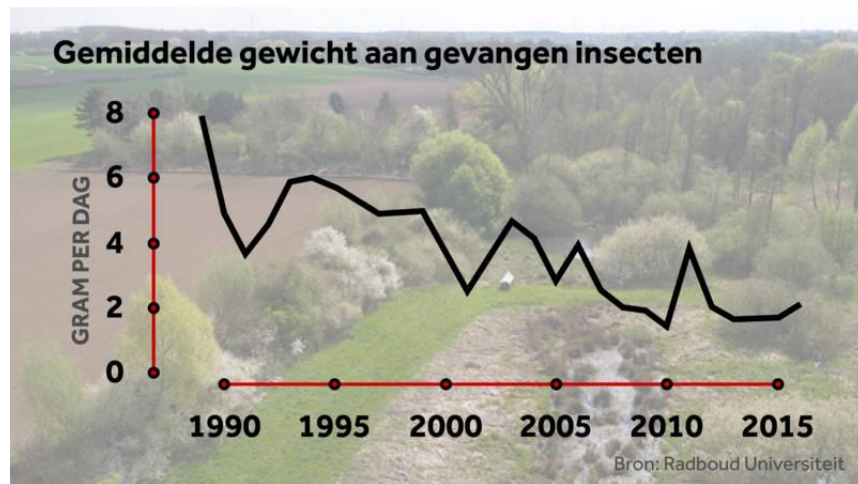
Acht van de tien volwassenen maken zich zorgen over het verdwijnen

is het rapportcijfer een 6 of lager. Friezen maken zich het minste zorgen, gevolgd door de inwoners van Drenthe en Flevoland. In Zuid-, Noord-Holland en Utrecht leeft de grootste zorg. Bij de kinderen maakt

EN OOK NOG DIT

Genoeg plannetjes, geen plan

Een plannetje hier, een proefballonnetje daar. Het is campagnetijd, dus landelijke politieke kopstukken lanceren het ene idee na het andere. Gisteren was de beurt aan partijleider van de Christen-Unie Gert-Jan Segers. Hij presenteerde het 'actieplan voor een land waar het wonen goed is' via een interview in het *Algemeen Dagblad*. Volgens de kop moet een 'Prins-Bernhardtaks' pandjesbazen zoals deze oranje-telg, die in Amsterdam drie-



Kernpunten Aanvalsplan Landschap

- 10% Groen-blauwe dooradering van het landelijk gebied
- Houtige-, water- en kruidenrijke elementen afhankelijk landschapstype
- Gericht op netwerk met lijnvormige elementen
- Maatwerk met regionale uitvoering
- Alle grondeigenaren leveren aandeel: particulieren, boeren, overheden
- Vrijwillige deelname: geen verplichte onteigening of bestemmingswijziging
- Publieke financiering, aangevuld met privaat; zowel voor aanleg als beheer
- Aansluiten bij bestaand beleid, incl. definities en beheervoorwaarden
- Integrale aanpak in samenhang met andere ruimtelijke opgaven
- Streekeigen plantmateriaal

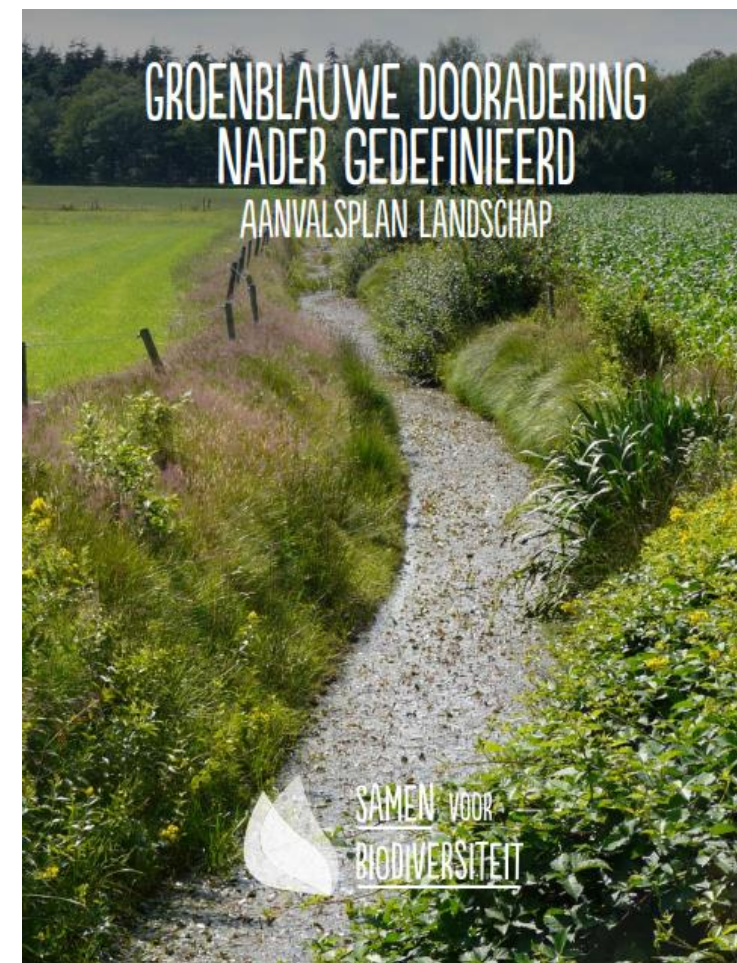
Groenblauwe dooradering met landschapselementen

- draagt sterk bij aan biodiversiteit
- verhoogt de kwaliteit van het landschap (incl. beleving/recreatie)
- legt substantiële hoeveelheden CO2 vast
- zuivert de lucht, fijnstof etc.
- produceert energie/ hout
- levert en buffert schoon water
- bespaart gewasbeschermingsmiddelen door plaagregulatie
- genereert een hogere woningprijs en een beter vestigingsklimaat
- vermindert hittestress
- dempt wateroverlast bij extreem weer.
- reduceert de stikstofuitstoot
- geeft beschutting en schaduw

Wat telt mee?

➤ Typologie en (beheer)voorwaarden ANLb

- Houtwal, heg, haag, singel, bomenrij, struweelrand, knotbomen
- Bosje, hakhoutbosje, eendenkooi en griend tot 1,5 ha
- Grote bosstructuren alleen buitenste rand van 10 m
- Kruidenrijke rand maximaal 25 m breed
- Natuurvriendelijke oever, rietzoom
- Poel maximaal 0,5 ha
- Sloot met ecologisch beheer en bufferstrook
- Brede watergang in combinatie met natuurvriendelijke oever of rietzoom
- Zandweg
- Agroforestry, voedselbos en hoogstamboomgaard oppervlakte x factor 0,4
- Bermen en erven voor zover één van bovenstaande typen daar aanwezig is
- Zandwal, tuunwal, graft



Gebiedseigenen groenblauwe dooradering



Uitwerking in de gebieden programma landelijk gebied

- Netwerk van streekeigen elementen
- Verhaal van het landschap versterken
- Koppeling natuurlijk bodem/water systeem
- Aansluiten historische landschapsstructuren
- Autochtoon/streekeigen plantmateriaal
- Benutten voordelen landbouw
 - ✓ Plaagreductie
 - ✓ Bestuiving
 - ✓ Verhoging organische stof in bodem
 - ✓ Erosiebestrijding (water en wind)
 - ✓ Voederhaag
 - ✓ Agroforestry
- Onderdeel omgevingsvisie



Wat is dan de opgave?

Type dooradering	Bestaand		Nog te realiseren		Totaal	
Houtige elementen	2,1 %	46.000 ha	2,9 %	65.850 ha	5 %	111.850 ha
Blauwe elementen	2,7 %	60.000 ha	2,3 %	51.850 ha	2,5 %	55.925 ha
Kruidenrijke randen					2,5 %	55.925 ha
Totaal	4,8 %	106.000 ha	5,2 %	117.700 ha	10 %	223.700 ha

Tijd en geld

Timing

- 2030 50% realisatie
- 2035 65% realisatie
- 2050 100% realisatie

Kosten

- Aanleg
- Beheer
- Grondwaardedaling



Mogelijke financieringsbronnen

- Europese gelden (GLB)
 - Voorwaarden directe betaling (bufferstroken, productievrije zones, eco-regeling)
 - Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)
- Rijksgelden
 - Klimaatfonds
 - ~~Transitiefonds NPLG~~
- Fiscale regelingen (Natuurschoonwet)
- Provinciale regelingen
- Waterschappen en KRW middelen
- Rood-voor-groen constructies
- Bedrijfsleven via KPI's
- CO2 credits
- Baten benutten (vastgoed, recreatie, landbouw)
- Donaties



Uitdagingen

- Ontzorgen aanvragers, één loket
- Aansluiting bedrijfsmodel (agrarische) ondernemers
- Planologische schaduwwerking en grondwaarde
- Financiering en langjarige zekerheid
- Koppelen publiek en privaat geld → Landschapsfonds
- Verbinden met andere opgaven in landelijk gebied
- Nieuw groen is vrij groen

